

LIETUVOS RESPUBLIKOS
DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS ĮSTATYMO NR. IX-1672 2, 18, 21, 28,
44 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMAS

2022 m. d. Nr.
Vilnius

1 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas

Papildyti 2 straipsnį 13¹ dalimi:

„13¹. Eismo įvykis suprantamas taip, kaip apibrėžta Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatymo 2 straipsnio 14 dalyje.“

2 straipsnis. 18 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 18 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„18 straipsnis. Darbuotojų apsauga nuo pavojingų cheminių medžiagų ir ~~preparatų~~
cheminių mišinių bei biologinių medžiagų poveikio

1. Įmonės, kurių veikla susijusi su pavojingų cheminių medžiagų bei ~~jų preparatų~~
cheminių mišinių ir biologinių medžiagų naudojimu (naudoja, gamina, pakuoja, ženklina, sandėliuoja, transportuoja, tiekia kitiems naudotojams, tvarko jų atliekas), numato ir įgyvendina priemones, apsaugančias darbuotojus nuo tokių medžiagų **ir mišinių** poveikio. Darbdaviui atstovaujantis asmuo ar jo pavedimu darbdavio įgaliotas asmuo, siekdamas apsaugoti darbuotojus nuo pavojingų cheminių medžiagų bei ~~preparatų~~ **cheminių mišinių** ir biologinių medžiagų poveikio:

1) imasi priemonių ~~pakeisti pavojingas chemines medžiagas ir preparatus nepavojingomis ar mažiau pavojingomis~~ **pavojingoms cheminėms medžiagoms ir cheminiams mišiniams pakeisti nepavojingais ar mažiau pavojingais;**

2) imasi visų reikiamų ~~priemonių~~ darbuotojų **apsaugai** **apsaugos** nuo pavojingų cheminių medžiagų bei ~~preparatų~~ **cheminių mišinių** ir biologinių medžiagų poveikio **priemonių;**

3) organizuoja darbus taip, kad kuo mažiau darbuotojų patirtų pavojingų cheminių medžiagų bei ~~preparatų~~ **cheminių mišinių** ir biologinių medžiagų poveikį;

4) naudoja darbo priemones, technologinius procesus, organizuoja darbą taip, kad pavojingos cheminės medžiagos bei ~~preparatai~~ **cheminiai mišiniai** ir biologinės medžiagos nepakenktų darbuotojų sveikatai;

5) sudaro ~~prevencinių priemonių ir gelbėjimo darbų planus~~ **galimoms avarijoms avarijų**, kurių metu darbuotojai, kiti asmenys ir aplinka gali būti paveikti pavojingų cheminių medžiagų bei ~~preparatų~~ **cheminių mišinių veiksmų** ir biologinių medžiagų, **prevencinių priemonių ir gelbėjimo darbų, kurių reikėtų imtis, įvykus tokioms avarijoms, planus.**

2. Naudojant pavojingas chemines medžiagas bei ~~preparatus~~ **cheminius mišinius** ir biologines medžiagas, neturi būti viršijamos jų koncentracijos ribinės vertės (dydžiai) darbo aplinkos ore. Pavojingų cheminių medžiagų ~~ir preparatų~~ koncentracijų ribines vertes (dydžius) darbo aplinkos ore nustato sveikatos apsaugos ministras ir socialinės apsaugos ir darbo ministras.

3. Įmonių, kurių veikla susijusi su pavojingų cheminių medžiagų bei ~~preparatų~~ **cheminių mišinių** ir biologinių medžiagų naudojimu, darbuotojai privalo būti supažindinti su įmonėje naudojamų konkrečių pavojingų cheminių medžiagų bei ~~preparatų~~ **cheminių mišinių** ir biologinių medžiagų poveikiu sveikatai. Darbuotojai, kurių bet kokia veikla (darbas) susijusi su pavojingomis cheminėmis medžiagomis bei ~~preparatais~~ **cheminiais mišiniais** ir biologinėmis medžiagomis, privalo būti instrukuoti ir apmokyti saugiai dirbti su konkrečiomis pavojingomis cheminėmis medžiagomis bei ~~preparatais~~ **cheminiais mišiniais** ir biologinėmis medžiagomis.

4. Įmonių patalpos, kuriose vykdoma bet kokia veikla, susijusi su pavojingomis cheminėmis medžiagomis bei ~~preparatais~~ **cheminiais mišiniais** ir biologinėmis medžiagomis, privalo būti pažymėtos specialiais įspėjamaisiais ir (ar) įpareigojančiais ženklais. Naudojant pavojingą cheminę medžiagą **ar cheminį mišinį**, privaloma vadovautis informacija ir reikalavimais, nurodytais saugos duomenų lape. ~~Jį gamintojas pateikia kartu su realizuojama pavojinga chemine medžiaga, preparatu ar biologine medžiaga.~~

5. Įmonės padaliniuose ir (ar) darbo vietose, kur naudojamos pavojingos cheminės medžiagos bei ~~preparatai~~ **cheminiai mišiniai** ir biologinės medžiagos, privalo būti įrengtos kolektyvinės apsaugos priemonės. Įmonės padaliniuose ir (ar) darbo vietose, kuriose yra degių, sprogių ar galinčių sukelti gaisrą, pavojingų cheminių medžiagų bei ~~preparatų~~ **cheminių mišinių** ir biologinių medžiagų, privalo būti įrengtos specialios sistemos, skirtos tokių pavojingų cheminių medžiagų bei ~~preparatų~~ **cheminių mišinių** ir biologinių medžiagų kiekiui darbo aplinkoje registruoti, darbuotojams apie kilusį pavojų saugai ir sveikatai įspėti.

6. Tais atvejais, kai kolektyvinės apsaugos priemonės neužtikrina darbuotojų apsaugos nuo **galimo pavojingų** cheminių medžiagų bei ~~preparatų~~ **cheminių mišinių** ir biologinių medžiagų ~~galimo~~ poveikio, darbuotojai, dirbantys su **pavojingomis** cheminėmis medžiagomis bei ~~preparatais~~ **cheminiais mišiniais** ir biologinėmis medžiagomis, privalo būti aprūpinami atitinkamomis ~~asmeninėmis~~ **asmeninėmis** apsaugos priemonėmis.

7. Darbdaviams atstovaujantys asmenys, darbdavių įgalioti asmenys, įmonės darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos darbuotojai, darbuotojų atstovai, darbuotojai turi žinoti ir mokėti

taikyti specialias pirmosios pagalbos priemones pavojingų cheminių medžiagų bei ~~preparatų~~ **cheminių mišinių** ir biologinių medžiagų sukeltų ūmių sveikatos sutrikimų atveju. Tokių pirmosios pagalbos priemonių sąrašą nustato sveikatos apsaugos ministras.

8. Darbuotojų apsaugos nuo **pavojingų** cheminių medžiagų bei ~~preparatų~~ **cheminių mišinių** ir biologinių medžiagų poveikio reikalavimus nustato socialinės apsaugos ir darbo ministro ir sveikatos apsaugos ministro patvirtinti atitinkami darbuotojų saugos ir sveikatos norminiai teisės aktai.

9. Šiame straipsnyje nustatyti **bendrieji** darbuotojų apsaugos nuo pavojingų cheminių medžiagų bei ~~preparatų~~ **cheminių mišinių** ir biologinių ~~veiksnių~~ **medžiagų** rizikos ~~bendrieji~~ reikalavimai taikomi bet kuriai veiklai, susijusiai su pavojingų cheminių medžiagų bei ~~preparatų~~ **cheminių mišinių** ir biologinių medžiagų ~~atliekų tvarkymu~~ **naudojimu**.“

3 straipsnis. 21 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 21 straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip:

„5. Privalomo įsidarbinančių asmenų, darbuotojų ir asmenų, kurių darbas buvo susijęs su profesine rizika dėl kancerogeninių, mutageninių medžiagų ~~ir preparatų~~ bei biologinių medžiagų naudojimo darbo procese, sveikatos patikrinimo ir apmokėjimo tvarką nustato Vyriausybė.“

4 straipsnis. 28 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 28 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Jeigu darbai yra susiję su užteršimu, darbuotojams nemokamai turi būti duodamos asmens higienos priemonės (muilas, rankšluosčiai ir kita). ~~Jei darbai susiję su pavojingų cheminių medžiagų ar jų preparatų naudojimu darbuotojams, atsižvelgiant į cheminės medžiagos saugos duomenų lapo informaciją apie medžiagos ar preparato savybes ir nuorodas dėl kenksmingumo pašalinimo priemonių naudojimo, privalo būti nemokamai išduodamos kenksmingumo pašalinimo priemonės.~~“

5 straipsnis. 44 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 44 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Įvykį darbe, dėl kurio darbuotojas patyrė žalą sveikatai, bet jo sveikatai nėra sunkiai pakenkta, **įvykį darbe, dėl kurio darbuotojas patyrė žalą sveikatai įvykus eismo įvykiui ir yra sunkiai pakenkta darbuotojo sveikatai arba darbuotojas mirė**, nelaimingą atsitikimą pakeliui į darbą ar iš darbo tiria darbdaviui atstovaujancio asmens įsakymu ar kitu tvarkomuoju dokumentu patvirtinta dvišalė komisija, sudaryta iš darbdavio atstovo (atstovų),

kurį (kuriuos) skiria darbdaviui atstovaujantis asmuo, ir darbuotojų atstovo (atstovų) saugai ir sveikatai. ~~Kai~~ **Jei** nelaimingas atsitikimas pakeliui į darbą ar iš darbo įvyksta kelyje tarp darbo vietos ir kitos darbovietės, jį tiria darbdavio, pas kurį vykstama, sudaryta komisija.“

2. Pakeisti 44 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Įvykį darbe, dėl kurio **darbuotojas patyrė žalą sveikatai, išskyrus eismo įvykį, ir yra** sunkiai pakenkta darbuotojo sveikatai ar darbuotojas mirė, tiria Valstybinė darbo inspekcija, dalyvaujant darbdavio atstovui ir darbuotojų atstovui saugai ir sveikatai. Valstybinė darbo inspekcija taip pat tiria įvykį darbe, dėl kurio darbuotojas patyrė žalą sveikatai, bet jo sveikatai nėra sunkiai pakenkta, **įvykį darbe, dėl kurio darbuotojas patyrė žalą sveikatai įvykus eismo įvykiui ir yra sunkiai pakenkta darbuotojo sveikatai arba darbuotojas mirė,** ir nelaimingą atsitikimą pakeliui į darbą ar iš darbo, ~~kai~~ **jei** įmonėje nepakanka darbuotojų dvišalei komisijai, nurodytai šio straipsnio 2 dalyje, sudaryti arba ~~kai~~ **jei** darbuotojas ar darbdavys, nesutikdamas su dvišalės komisijos ištirto nelaimingo atsitikimo darbe arba nelaimingo atsitikimo pakeliui į darbą ar iš darbo tyrimo aktu, pateikia skundą vyriausiajam valstybiniam darbo inspektoriui.“

3. Pakeisti 44 straipsnio 8 dalį ir ją išdėstyti taip:

„8. Darbuotojas, darbdavys, Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Fondo valdyba) ar Fondo valdybos teritorinis skyrius, nesutikdami su profesinės ligos patvirtinimo aktu, gali jį skųsti Centrinei darbo medicinos ekspertų komisijai. Centrinė darbo medicinos ekspertų komisija sprendžia ginčytinus klausimus, susijusius su profesinės ligos diagnozės nustatymu. Centrinė darbo medicinos ekspertų komisija sudaroma iš 12 Sveikatos apsaugos ministerijos, darbdavių ir darbuotojų organizacijų ir kitų valstybės įstaigų atstovų. Ne mažiau kaip 5 šios komisijos nariai turi būti asmens sveikatos priežiūros specialistai, turintys galiojančias medicinos praktikos licencijas, suteikiančias teisę verstis medicinos praktika pagal įgytą profesinę kvalifikaciją. Šios komisijos sudarymo, veiklos, jos kompetencijai priskiriamų ginčytinų klausimų, susijusių su profesinės ligos diagnozės nustatymu, sprendimo tvarką nustato sveikatos apsaugos ministro patvirtinti Centrinės darbo medicinos ekspertų komisijos nuostatai. Centrinės darbo medicinos ekspertų komisijos narių darbas apmokamas Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų ~~ir komisijų narių~~ darbo apmokėjimo **ir komisijų narių atlygio už darbą** įstatymo nustatyta tvarka. Darbuotojas, darbdavys, Fondo valdyba ar Fondo valdybos teritorinis skyrius, nesutikdami su Centrinės darbo medicinos ekspertų komisijos sprendimu, gali jį skųsti teismui Administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.“

4. Pakeisti 44 straipsnio 9 dalį ir ją išdėstyti taip:

„9. Įvykį darbe, dėl kurio darbuotojas ~~patiria~~ **patyrė** žalą sveikatai, **išskyrus eismo įvykį**, ir dėl kurio mirė 3 ir daugiau darbuotojų, tiria **vyriausiojo valstybinio darbo inspektoriaus sudaryta** komisija, **kurios** ~~Šios komisijos~~ pirmininkas yra vyriausiasis valstybinis darbo inspektorius, ~~nariai~~ ~~vyriausiojo valstybinio darbo inspektoriaus pavaduotojas, Valstybinės darbo inspekcijos teritorinio skyriaus vedėjas ir šio skyriaus 2 darbo inspektoriai.~~ Atliekant tyrimą, dalyvauja darbdavio atstovas ir darbuotojų atstovo (atstovų) skirti asmenys.“

6 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas, įgyvendinimas ir taikymas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2023 m. gegužės 1 d.

2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministras ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministras iki 2023 m. balandžio 30 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

3. Įvykis darbe, dėl kurio darbuotojas patyrė žalą sveikatai įvykus eismo įvykiui ir yra sunkiai pakenkta darbuotojo sveikatai arba darbuotojas mirė, kurį tirti pradėta iki 2023 m. balandžio 30 d., baigiamas tirti vadovaujantis iki 2023 m. balandžio 30 d. galiojusiomis Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nuostatomis.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas